

Antsa Virtanen

KOHTAAMISIA KORONAN KESKELLÄ

Rippikoulun järjestäminen koronapandemian aikana Liedon seurakunnassa

Opinnäytetyö

CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö

Toukokuu 2021

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Toukokuu 2021	Tekijä/tekijät Antsa Virtanen
Koulutusohjelma Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö		
Työn nimi KOHTAAMISIA KORONAN KESKELLÄ Rippikoulun järjestäminen koronapandemian aikana Liedon seurakunnassa		
Työn ohjaaja Sari Virkkala	Sivumäärä 33 + 2	
Työelämäohjaaja Yvonne Smidtslund-Hissa		
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli koota materiaalipaketti rippikoulujen järjestämiseen koronapandemian aikana. Materiaaliin kootaan etenkin etätoteutuksella tapahtuvien rippikoulujen elämyksellisyyttä tukevia toimintamalleja. Kevään 2020 aikana maailmanlaajuinen pandemia Covid-19 eli koronavirus käynnisti poikkeusolot Suomessa. Opinnäytetyö kuvaa samalla, kuinka poikkeusolojen aikana rippikouluja vietiin eteenpäin Liedon seurakunnassa Varsinais-Suomessa.</p> <p>Liedon seurakunnassa kesän 2020 rippikouluihin varauduttiin monella suunnitelmalla, joista yksi oli täysin verkkoyhteyksillä toteutettava etärippikoulu. Vaikka kesän rippikouluissa päästiin päivätoteutuksen myötä kohtaamaan ihan kasvokkain, tuli etäversio tarpeeseen keväällä 2021, kun pääsiäisrippikoulu siirtyi kokonaisuudessaan etätoteutukseen.</p>		
Asiasanat Covid-19, etäopiskelu, koronavirus, nuorisotyö, poikkeustila, rippikoulu, seurakunta		

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date May 2021	Author Antsa Virtanen
Degree programme Bachelor of Humanities, Community Educator		
Name of thesis ENCOUNTERING IN THE MIDDLE OF THE COVID Organising confirmation classes during the corona pandemic in the Evangelical Lutheran parish of Lieto		
Instructor Sari Virkkala	Pages 33 + 2	
Supervisor Yvonne Smidtslund-Hissa		
<p>The purpose of this thesis was to gather material for organising confirmation classes during the 2019-2021 corona pandemic. The material will especially include usable material for the online version of confirmation classes. During the spring 2020 a global pandemic Covid-19 also known as coronavirus resulted in a nationwide state of emergency in Finland. This thesis will describe how the confirmation classes were dealt with during those times in the parish of Lieto in Finland Proper.</p> <p>The employees of the parish of Lieto were prepared for the confirmation classes with multiple different plans. One of those plans was to hold a camp fully online. Even though during the confirmation classes in summer 2020 we were able to meet with groups face to face, the plan for an online camp was eventually implemented in the spring 2021 when the Easter camp was held entirely remotely due to restrictions.</p>		

Key words

Confirmation classes, coronavirus, Covid-19, distance learning, parish, state of emergency, youth work

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	1
2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT JA KEHITTÄMISTEHTÄVÄT	3
2.1 Poikkeustila Suomessa	4
2.2 Seurakunnan toiminta poikkeustilan aikana.....	4
2.3 Kehittämistehtävät.....	5
3 RIPPIKOULU SUOMESSA	7
3.1 Rippikoulun historiaa	8
3.2 Rippikoulun pedagogiikka	9
3.3 Kasvatuksen barometri vuodesta 2020 sekä Itsearviointikysely 2020 tuloksia	11
4 RIPPIKOULUSUUNNITELMA 2017	13
4.1 Rippikoulun lähtökohdat ja tehtävä	14
4.2 Rippikoulun tavoitteet.....	14
4.3 Rippikoulun suunnittelu ja toteutus	15
5 LIEDON SEURAKUNNAN RIPPIKOULU 2020 JA 2021 POIKKEUSOLOISSA	17
5.1 Erilaiset suunnitelmat.....	17
5.2 Lähipäivät	18
5.3 Konfirmaatio	19
5.4 Rippikoulun arviointi.....	20
5.5 Nuoren hengellisyys ja spiritualiteetin tukeminen	20
6 ETÄMATERIAALIN KERÄÄMINEN JA VALMISTAMINEN	22
6.1 Materiaalin kasaaminen	22
6.2 Monenlaisten oppimistyylien huomioiminen.....	23
6.3 Materiaalin sisältö.....	25
7 POHDINTA.....	27
LÄHTEET.....	28
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö kuvaa Liedon seurakunnan toimintaa pandemian aikana erityisesti rippikoulu- ja nuorisotyössä. Tässä myös laadittiin materiaalia etärippikoulun järjestämisen tueksi tulevaisuutta varalle. Koronapandemian loputtuakin voi olla kysyntää etänä toteutettavalle rippikoulun intensiivijaksolle. Olen toiminut rippikoulutyössä 11 vuotta ja se on aina kiinnostanut minua. Työssä minua motivoi eniten elämyksellisyyden välittäminen verkossa tapahtuvan intensiivijakson aikana, kun ei päästä perinteisen leirin tunnelmaan ja niihin hetkiin, joista syntyvät elinikäiset muistot.

Opinnäytetyön taustalla on tarve vastata keväällä 2020 koronapandemiasta aiheutuneeseen ongelmaan. Rippikoulun perustana on ollut nuorten kohtaaminen, mutta sosiaalisen eristämisen myötä perinteisistä tapaamisista jouduttiin luopumaan. Tapahtumia ja kokoontumisia peruttiin, eikä rippikouluryhmiä kohdattu kuin sähköisten välineiden kautta. Vuotta myöhemmin keväällä 2021 tilanne ei ole parempi, vaan jopa heikentynyt. Vaikka kesällä 2020 päätettiin rippikouluissa päivätoteutuksella tapaamaan nuoria kasvotusten, ei tulevasta kesästä voi olla varma. Siksi materiaalia kootessani aloin kiinnittää enemmän huomiota etätoteutuksien elämyksellisyyteen. Rippikoulu on kerran elämässä-kokemus ja siitä jää nuorelle muistijälki, joka kantaa pitkälle. Tätä kokemuksen tunnetta ei kukaan toivoisi jäävän välistä kokonaisilta ikäryhmiltä.

Opinnäytetyötä varten laadin myös kyselyn sekä rippikoululaisille että kaikille rippikouluissa töitä tehneille (LIITE 1). Kyselyyn vastasi kuitenkin vain satunnainen joukko rippikoululaisia, joten kyselyn tuloksista ei saa kovin hyvää kuvaa kesän 2020 rippikoulujen onnistumisesta. Käytän kuitenkin joitakin tuloksia tukemaan tekemiäni päätöksiä. Materiaalia kuitenkin päätettiin testaamaan ja keräämään hieman nuorten kokemuksia suullisesti, kun pääsiäisrippikoulu

jouduttiin toteuttamaan kokonaan etänä. Keväällä 2021 kiristyneet rajoitukset ja jopa liikkumisrajoitusten uhka toivat lisää haasteita koko rippikoulukentälle ja siksi etämateriaalin tarve korostui entisestään.

Opinnäytetyö eli koko prosessinsa ajan, samoin kuin eli koronapandemia. Kuitenkin keskittyminen rippikouluihin toi jonkinlaista pysyvyyttä. Siksi koko ajan käytettävänä kirjallisuutena on pysynyt Suuri Ihme - rippikoulusuunnitelma 2017. Vaikka pandemia on aiheuttanut maailmanlaajuisen tutkimuksen kehityksen ja nopeuden, itse Covid-19-viruksesta ei ole kovin paljoa tutkittua tietoa huolimatta maailmanlaajuisen tutkimustyön vauhdikkaasta kasvusta juuri pandemian osalta, joten opinnäytetyössä keskitytään nimenomaan rippikouluun ja seurakunnan selviytymiseen arjessa, joka on jatkuvaa muutosta. Lähteinä käytin kuitenkin keräämää dataa pandemia-ajalta. Hyödynsin myös muiden organisaatioiden toteuttamia kyselyjä, kuten Nuorisobarometria (Valtion nuorisoneuvosto, 2020).

2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT JA KEHITTÄMISTEHTÄVÄT

Opinnäytetyö keskittyi suomalaiseen rippikouluun ja pandemia-ajan vaikutuksiin Liedon seurakunnassa Varsinais-Suomessa. Rippikoulu on todella paljon tutkittu aihe ja siitä on tehty monipuolisesti esimerkiksi opinnäytetöitä. Rippikoulu kuitenkin elää ajassa ja siksi myös uusi tutkimus on tervetullutta. Tässä opinnäytetyössä erityinen keskittymiskohde oli kuitenkin rippikoulu juuri pandemia-aikana. Materiaalia sekä kirjallisuutta kerätessä ei vastaan luonnollisesti tullut paljoa tutkittua tietoa, sillä koronaviruksen vaikutuksia ei voi vielä täysin nähdä. Tässä opinnäytetyötä tehdessä se näkyi juuri siten, että muutokset tapahtuivat nopeasti ja suunnitelmia päivitettiin jatkuvasti.

Opinnäytetyöprosessi alkoi aloittaessani sijaisuuden Liedon seurakunnan nuorisotyön tiimissä toukokuussa 2020. Silloin suhtautuminen koronapandemiaan oli hyvinkin erilainen kuin kesän jälkeen. Juuri mistään ei vielä tiennyt varmuudella mitään ja epävarmuus aiheutti paljon pelkoa ja ahdistusta. Toisaalta myös etenkin nuoret jaksoivat paremmin noudattaa rajoituksia, kun taas myöhemmin huomasi, kuinka nuorten väsymys lisääntyi ja sitä myötä myös pieni välinpitämättömyys rajoituksia ja suosituksia kohtaan. Rippikoulut oli kuitenkin järjestettävä tavalla tai toisella. Vaikka kesällä päästiin kokoontumaan fyysisesti yhteen rippikouluihin, sai siitä silti paljon hyvää myös tätä työtä varten. Nuorisotyön tiimi muodostui kesällä viidestä nuorisotyönohjaajasta ja yhdestä papista. Rippikouluryhmiä kuitenkin oli sen verran monta, että niiden toteuttamiseen osallistui myös muut työalat rippikoulusuunnitelman mukaisesti (Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017, 53).

2.1 Poikkeustila Suomessa

Poikkeustila Suomessa julistettiin 16. maaliskuuta vuonna 2020 ja se kesti saman vuoden 16. kesäkuuta asti. Tämä tarkoitti sitä, että rajoituksia ei sovelleta enää valmiuslain turvin, vaan niihin sovelletaan muita lakeja, kuten tartuntatautilakia, rajavartiolaitoslakia ja muita normaalioloissakin toimivia lakeja. (Valtioneuvosto 2020a). Koronapandemian vuoksi julistettuja suosituksia ja rajoituksia jatkettiin kuitenkin edelleen keväällä 2021. Poikkeustilasta puhutaan paljon mediassa ja yleisessä keskustelussa virheellisesti. Esimerkiksi yleistä on puhua, että poikkeustila on edelleen voimassa, vaikka näin ei virallisesti olekaan. Ajat ovat siitä huolimatta poikkeukselliset ja tämä varmasti aiheuttaa sekaannusta termien käytössä.

Rajoitukset muuttuivat usein ja elämä etenkin Varsinais-Suomessa jaksottui muutaman viikon pätkiin. Kesäkauden ja rippikoulujen käynnistyessä esimerkiksi kokoontumisrajoitus nostettiin 50 henkilöön, joka mahdollisti rippikoulujen toteuttamisen. Myös koulut olivat palanneet aiemmin lähiopetukseen. Kotimaan sisäinen matkustaminen oli sallittua, kunhan tarvittavat turvallisuustoimet olivat mahdollisia matkan aikana. (Valtioneuvosto 2020b.) Muun muassa nämä mahdollistivat rippikoulujen intensiivijaksojen kokoontumisen fyysisesti. Kuitenkin keväällä 2021 tilanne oli se, että rippileireille ei välttämättä päästä lähtemään.

2.2 Seurakunnan toiminta poikkeustilan aikana

Liedon seurakunta noudatti viranomais määräyksiä toteuttaessaan toimintaansa koronapandemian aikana. Kokoontumiset siirtyivät verkkoon tai menivät tauolle. Kokoukset ja sisäinen viestintä siirtyi Microsoft Teamsiin. Seurakuntalaisten tavoittaminen oli haastavampaa, mutta esimerkiksi ikäihmisiä kohdattiin puhelimen välityksellä soittamalla ikäryhmiä läpi. Lisäksi sosiaaliseen mediaan alettiin tuottaa runsaasti materiaalia, esimerkiksi musiikkia ja hartauksia videoina, kuvina ja teksteinä.

Nuorisotyössä Olkkari-illat siirtyivät Instagram Liveen ja myöhemmin loppuvuodesta 2020 Microsoft Teamsiin. Instagram Liven kautta aito vuorovaikutus jäi suppeaksi, eikä nuoria pystynyt kohtaamaan samalla tavalla. Keväällä ja kesällä 2020 kokeiltiin myös Discord-palvelua, mutta siitä ei muodostunut aktiivista nuorten kohtaamispaikkaa. Myös esimerkiksi rippikoulujen vanhempainillat toteutettiin etänä. Nuorisotyön tiimi kokousti muun työyhteisön tavoin verkossa ja etenkin juuri aloittaneelle oli haastavaa saada työstä kiinni, hyvästä perehdytyksestä huolimatta. Samassa toimistossa ollessa on yksinkertaisesti helpompi saada apua nopeasti ja sujuvasti.

Tammikuussa 2021 kaikki rippikoulutapaamiset siirtyivät jälleen etätoteutukseen. Hiihtolomalla 2021 rippikouluryhmä, jonka oli tarkoitus lähteä leirille Aholansaareen, kokoontui vielä lähikokoontumisiin seurakuntatalolla. Koronan luonnetta kuitenkin hyvin kuvaa se, että vain puolitoista kuukautta myöhemmin järjestettävä rippileiri jouduttiin toteuttamaan kokonaan etänä. Luonnollisesti tällainen jatkuva muutos harmittaa kaikkia työntekijöistä nuoriin sekä heidän perheisiinsä. Tämänhetkisen tiedon mukaan kesällä 2021 päästään toteuttamaan rippileirejä leireinä, mutta kaikkeen on hyvä varautua.

2.3 Kehittämistehtävät

Rippikoulusta ja koronapandemian vaikutuksista voisi kirjoittaa hyvinkin laajasti, joten päädyin rajaamaan kehittämistehtäväni kahteen, jotka olivat:

1. Kuvata rippikoulujen toteutumista Liedon seurakunnassa pandemian aikana
2. Valmistaa etärippikoulumateriaali Liedon seurakunnan käyttöön

Näistä ensimmäisen valitsin siksi, että kuvaamalla pandemianaikana toteutettuja rippikouluja, pystyin samalla poimimaan toimivat menetelmät etämateriaaliin. Lisäksi tällainen kerätty

tieto on arvokasta informaatiota, etenkin jos joudumme tulevaisuudessakin tekemään rippikouluja poikkeusoloissa. Etärippikoulumateriaalin tein siksi, että sille oli kysyntää. Opinnäytetyöprosessin alkuvaiheilla ei ollut tiedossa, että rippikouluja jouduttaisiin pitämään etätoimituksella, mutta pandemian pahetessa sen mahdollisuus kasvoi. Halusin tehdä materiaalin, jotta yllättävissäkin tilanteissa ei jäisi niin sanotusti tyhjän päälle, vaan voisi tukeutua jo tuotettuun materiaaliin sen sijaan, että aloittaisi aina toteuttamaan rippikoulua tyhjästä. Itselleni oli myös tärkeää, että materiaali olisi mahdollisimman monipuolinen ja lähinnä suuntaa antava, jotta se olisi toimiva työkalu monenlaisille työntekijöille.

3 RIPPIKOULU SUOMESSA

Rippikoulu on edelleen Suomessa todella vahva perinne. 15-vuotiaista nuorista 80 % käy rippikoulun ja näistä rippikouluista tavallisesti noin 90 % on leirimuotoisia. Rippikoulun käyneistä joka neljäs osallistuu myös isostoimintaan. (Rippikoulu.) Rippikoulujen merkitys siis ei ole missään nimessä vähentynyt, vaan ne tavoittavat enemmän kohderyhmästään kuin esimerkiksi muu seurakuntien toiminta.

Rippikoululla tarkoitetaan seurakunnan toimintaa, jonka avulla nuoret tutustuvat kirkon yhteiseen uskoon ja heitä autetaan löytämään elämä seurakunnan yhteydessä. Seurakuntien lisäksi tuomiokapituli voi myöntää oikeuden rippikoulun järjestämiseen kristilliselle yhdistykselle, säätiölle tai laitokselle. Tämä lupa voidaan kuitenkin ottaa myös pois, mikäli rippikoulua ei järjestetä sovitusti tai opetus ei vastaa kirkolliskokouksen hyväksymän kristinopin mukaisesti. (Kirkkojärjestys 8.11.1991/3, § 3–4.)

Kristilliset leirit muodostuvat viidestä peruspiirteestä: osallisuus, turvallinen ympäristö, yhdessä tekeminen, arjesta irtautuminen ja uskokeskeisyys. Osallisuus on tunnistettavin osa kristillisiä leirejä. Sillä tarkoitetaan sitä, että leiriläiset esimerkiksi pelaavat, rukoilevat, syövät, nukkuvat, työskentelevät sekä elävät hartaus- ja jumalanpalveluselämää yhdessä. Usein osallisuutta tarkastellessa myös huomataan, kuinka erilaiset ihmiset sopivat hyvin yhteen ja jokainen mahtuu leiriin. Turvallisella ympäristöllä tarkoitetaan fyysisesti, emotionaalisesti ja hengellisesti turvallista leiriä. Yhdessä tekeminen on siksi merkityksellistä, että monet nuoret eivät esimerkiksi aiemmin ole tottuneet rukoilemaan ääneen tai lukemaan Raamattua toisilleen, mutta leirillä se koetaan ja tehdään yhdessä. Irtiotto arjesta tuntuu leirikuplana. Kun irtaantuu omasta arjestaan, näkee monet asiat uudesta kulmasta ja se palvelee hengellisyyden etsimisessä. Kaikki seurakunnan toiminta on lähtökohtaisesti uskokeskeistä. Leireillä tämä korostuu

toiminnan sisällössä, jumalanpalveluksissa ja hartauksissa sekä esimerkiksi ruokarukouksissa. (Sorenson 2018, 187–190.)

3.1 Rippikoulun historiaa

Suomalaisen rippikoulun historia yltää kauas. Jo vuonna 1909 piispainkokous antoi ensimmäiset viralliset ohjeistukset rippikoulujen toteuttamiseen. Yli sadan vuoden aikana rippikoulua on kehitetty ja on laadittu uusia ja uudistuneita rippikoulusuunnitelmia. Työtä nuorten näköisemmän ja aikansa mukaisemman rippikoulun eteen on tehty säännöllisesti. Tällainen aktiivinen päivittäminen ja kehittäminen ovat osaltaan syynä suomalaisen rippikoulun valtavaan suosioon. (Suuri Ihme - rippikoulusuunnitelma 2017, 7.)

Leirimuotoinen rippikoulu on suomalainen keksintö ja ensimmäinen rippileiri järjestettiin jo 1936 Nurmijärvellä. Idea syntyi, kun nuoret itse halusivat käydä rippikoulunsa koulupoikaleirillä ollessaan. Jos seuraavana vuonne 1937 Suomen kristillinen ylioppilasliitto alkoi järjestää rippileirejä. Tuolloin rippileirit tosin olivat erikseen tytöille ja pojille. Seuraavalle vuosikymmenelle tultaessa rippileireistä alkoi muodostua yleisempi kirkon työmuoto. 1950-luvulla järjestettiin ensimmäiset yhteiset rippileirit tytöille ja pojille. Silloin kuitenkin vain neljännes rippikoululaisten joukosta oli yhteisleirien puolella. Silloin myös rippikoulujen luonne muuttui reippaasti modernimpaan suuntaan. Kantavana ajatuksena oli vähemmän ulkoa opettelua ja enemmän itse ajattelua. (Nykänen 2015.)

1970-luvulla rippileirien suosio oli noussut jo niin paljon, että yli puolet nuorista valitsivat leirimuotoisen rippikoulun. 1980-luvulla laadittiin ensimmäinen opetussuunnitelma rippikouluille. Tämän myötä rippikoulujen sisällöt alkoivat olla entistä enemmän yhtenäisiä. Nykyään rippileirien suosio on noussut niin valtavasti, että 90 % rippikouluista sisältää leirimuotoisen intensiivijakson. Suosiota selittää se, että siitä on tullut iso osa nuorisokulttuuria, kokemus, joka yhdistää melkein kaikkia nuoria Suomessa. Rippileireillä aikuiset ja isokset ovat aidosti

kiinnostuneet nuoren asioista. Turvallinen ilmapiiri takaa sen, että uskalletaan puhua vaikeistakin aiheista. (Nykänen 2015.)

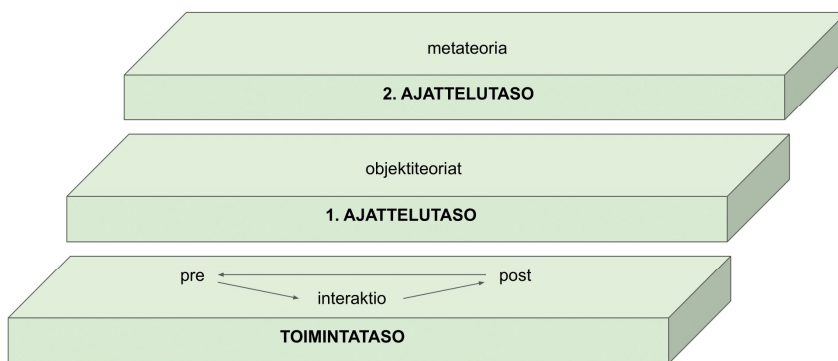
Hyvän kokemuksen rippikoulusta saa avoimella keskusteluilmapiirillä, yhdessäololla ja tekemisellä. Rippikoulussa ei asioita koulusta poiketen suoriteta asioita eikä anneta arvosanoja. Leirimuotoinen rippikoulu on myös levinnyt Suomesta maailmalle ja etenkin Ruotsissa, Norjassa ja Saksassa otetaan mallia suomalaisesta leiririppikoulusta. Lisäksi isoskoulutustoiminta on saanut alkunsa Suomessa. (Nykänen 2015.)

3.2 Rippikoulun pedagogiikka

Tutkimuksissa on nostettu esiin sitä, että teoreettinen pedagoginen tietämys ei ole ainoa osa, jota hyödynnetään opettamisessa, eikä kaikkia piirteitä yleensä edes huomata itsessään. Opettajana kehittyminen tapahtuu yleensä kokemuksen kautta, sillä opetustilanteissa voi käytännössä nähdä, mikä toimii ja mikä ei. Lisäksi opettajuuteen vaikuttavat omat arvot ja asenteet sekä uskomukset. Rippikoulussa opettamisen lähtökohta on yhteistyö työntekijöiden ja isosten kesken. Lisäksi tärkeä lähtökohta on se, että aktiivisen opettamisen lisäksi oppimista tapahtuu myös yhdessä elämällä. Myös turvallinen ilmapiiri on edellytys oppimiselle rippikoulussa, jossa käsiteltävät aiheet ovat hyvinkin henkilökohtaisia. Tiimityö, yhteinen kokemus ja turvallisuus ovat perusedellytyksiä rippikoulun tavoitteille. (Tuominen 2009, 154–156.)

Pedagogiselle ajattelulle keskeistä on juuri tavoitteisuus. Rippikoulussa tämä ilmenee siinä, kuinka hyvin työntekijä tunnistaa omat tavoitteensa ja kuinka ne vastaavat rippikoulusuunnitelman tavoitteisiin. Yksi pedagogisen ajattelun malleista on niin sanottu tasomalli, jonka kautta rippikoulun työntekijänkin pedagogista ajattelua voi katsoa (KUVIO 1). Tasomalli muodostuu kolmesta tasosta, jotka ovat toimintataso, ensimmäinen ajattelutaso ja toinen ajattelutaso. Toimintatasolle kuuluvat opetuksen suunnittelu, toteutus ja arviointi. (Tuominen 2009,

156.) Rippikoulussa näihin kaikkiin vaiheisiin osallistuu koko rippikouluryhmä eli sen työntekijät, isokset ja rippikoululaiset sekä mahdollisuuksien mukaan myös perheet (Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017, 20–22; 55–56). Suunnitteluun kuuluu tavoitteiden laatiminen sekä sisältöjen, menetelmien ja opetusmateriaalien valitseminen (*pre*). Toteutus tapahtuu vuorovaikutuksessa oppijan tai oppijoiden kanssa (*interaktio*) Toimintatasolle kuuluu myös arviointi, joka tapahtuu toki myös toteutuksen aikana, mutta ennen kaikkea sen jälkeen (*post*). Ensimmäiseen ajattelutasoon kuuluilla objektiteorioilla tarkoitetaan sitä opettajan ajattelua, jossa arvioidaan tehtyjä valintoja ja päätöksiä prosessin aikana. Toisen ajattelutason metateoriat puolestaan tarkoittavat omien valintojen arvojen, eettisyyden ja ihmis- sekä oppimiskäsitysten vaikutusta. (Tuominen 2009, 156–157.)

KUVIO 1. Pedagogisen ajattelun tasomalli (mukaillen Tuominen 2009, 157)

Kirkon nuorisotyössä näkyy myös sosiaalipedagoginen ote. Sosiaalipedagogiikalla tarkoitetaan sosiaalisen ulottuvuuden ja pedagogisen ulottuvuuden fuusiota. Sosiaalinen ulottuvuus kuvaa ihmisten välisiä suhteita, vuorovaikutusta ja yhteisöjä. Pedagoginen ulottuvuus tarkoittaa toiminnan ja kasvatuksen tavoitteellisuuteen sekä kasvun tukemiseen ja ohjaamiseen. Nuorisotyössä sosiaalipedagoginen ajattelu näkyy siinä, kuinka lapsuus ja nuoruus koetaan. Lapsuus ja nuoruus ovat sellaisia ihmisen elämänkaaren vaihteita, joiden aikana tapahtuu merkit-

tävällä tasolla kehittymistä. Nuorta kasvatetaan olemaan omana itsenään tärkeä osa yhteiskuntaa. Sosiaalipedagoginen ajattelu näkyy myös nuorten kohtaamisessa, yhteisöön kuulumisen mahdollistamisessa ja vaikuttamisen sekä kuulemisen huomioimisessa. (Häkkinen 2021, 176–179.)

3.3 Kasvatuksen barometri vuodesta 2020 sekä Itsearviointikysely 2020 tuloksia

Kirkon kasvatuksen barometri 2020 jakaantuu kolmeen osaan: barometrikyselyn pohjautuva osa, muiden tutkimusten esittelyä sisältävä toinen osa ja yhteenvetoartikkelista koostuva kolmas osa. Kyselyyn on kerätty vastauksia kaikilta kirkon kasvatustyötä tekeviltä. Tätä työtä tekevät monet eri työalat seurakunnissa, joten vastanneiden joukossa on nuorisotyönohjaajien lisäksi esimerkiksi pappeja, diakoneja ja lastenohjaajia. (Valtonen & Porkka 2020, 9.) Vuonna 2018 tilastojen mukaan suurin osa seurakuntien järjestämistä leireistä oli suunnattu lapsille ja nuorille. Tämä osoittaa sen, että leirityö on kasvatustyölle erityisen tärkeä työmuoto. Leiri muistuttaa usein pientä yhteiskuntaa, joka tarjoaa jäsenelleen elämään perusedellytykset, kuten ravinnon, levon, toiminnan ja sosiaaliset tilanteet. Kuten yhteiskunnassakin, myös leirillä ryhmä on merkityksellinen ja siitä ollaan riippuvaisia. Samalla jokaisen ryhmän jäsenen teot vaikuttavat ryhmään. (Matkoski 2020, 63–64.)

Barometrikyselyn perusteella kasvatustyön työntekijöistä 81 % haluaa tehdä leirityötä. Kuitenkin vain 32 % uskoo jaksavansa tehdä leirityötä laadukkaasti työuransa loppuun asti. Leirityö on monella taholla raskasta. Se on uuvuttavaa, kun lepääminen ei onnistu riittävässä määrin. Lisäksi vastuu leiriläisistä on raskas. Työntekijän pitää huomioida osallistujien fyysinen, henkinen sekä hengellinen turvallisuus. (Matkoski 2020, 68.) Näiden tutkimustulosten pohjalta huomataan myös, että seurakuntien leireistä, joille papit ja nuorisotyönohjaajat osallistuvat, on suurin osa juuri rippikouluun liittyviä leirejä. Rippikoululaisista leirimuotoisen toteutuksen valitsee niin moni nuori, että puhekielessä kuulee rippikoulusta käytettävän termiä rippileiri. (Ritokoski & Porkka 2021, 278.)

Vuosittain toteutetaan myös valtakunnallinen Kirkon kasvatus ja perheasiat -yksikön tekemä Itsearviointikysely jokaiselle Suomen evankelisluterilaiselle rippikoululle. Kyselyyn vastataan vuosittain useamman rippikouluryhmän toimesta, esimerkiksi vuonna 2019 kyselyyn vastasi 12 699 rippikoululaista ja vuonna 2020 vastanneita oli 14 910 rippikoululaista. (Rippikoulujen itsearviointi.) Vuonna 2020 rippikoulun kävi yhteensä 46 818 ihmistä, joten vastausprosentti on noin 31,8 (Lavila 2021). Kyselyyn kerätään vastauksia myös työntekijöiltä. Kysymykset on muodostettu rippikoulusuunnitelman tavoitteiden pohjalta ja vastausten avulla myös seurakunnat voivat itse arvioida onnistumistaan rippikouluissa. (Rippikoulujen itsearviointi.)

4 RIPPIKOULUSUUNNITELMA 2017

Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma astui voimaan 1.5.2017 piispainkokouksen hyväksytyä sen saman vuoden huhtikuussa. Uuden suunnitelman tarkoitus on tuoda rippikoulut entistä lähemmäs nuoria ja korostaa nuorten osallisuutta. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että nuoret ovat mukana itse rippikoulun tekemisessä, alusta loppuun, eivätkä pelkästään kuuntelijan roolissa. Rippikoulun päätarkoitus ei kuitenkaan ole muuttunut, sillä se edelleen opettaa nuorille Jumalasta ja antaa valmiuksia kristityn elämään. Vuoden 2017 suunnitelmassa korostetaan nuorten yksilöllisyyttä, sitä että jokainen on erilainen ja omana itsenään Jumalan suuri ihme, johon myös Psalmista 139 poimittu nimi viittaa. Yksi iso muutos aiempaan on ollut se, että nuoret osallistuvat ehtoolliselle jo rippikoulun aikana, jolloin sen merkitys opitaan juuri ehtoollisella käymällä. (Piispainkokous hyväksyi uuden rippikoulusuunnitelman ”Suuri ihme” 2017).

Rippikoulusuunnitelman tekemiseen osallistuivat myös rippikoululaiset, isokset ja työntekijät. Vaikka rippikoulut ovat jo aiemmin pyrkineet nuorilähtöisyyteen, nuorten osallisuuden vahvistamiseen sekä heidän kuulemiseensa, tulee nuorilähtöisyyden eteen tehdä jatkossa töitä entistä tietoisemmin. Rippikoulusuunnitelma on kirkkohallituksen laatima, joten se ohjaa jokaista seurakuntaa Suomessa. Viimeistään lokakuussa 2018 rippikoulut on tullut järjestää uuden suunnitelman mukaisesti. (Piispainkokous hyväksyi uuden rippikoulusuunnitelman ”Suuri ihme” 2017.) Rippikoulusuunnitelmaa tehdessä on huomioitu lisäksi vuotta aikaisemmin laadittu isostoiminnan asiakirja, Isoja Ihmeitä – Isostoiminnan linjaus 2016 (Suuri Ihme - Rippikoulusuunnitelma 2017, 8).

Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017 koostuu kolmesta osiosta: rippikoulun lähtökohdat ja tehtävä, rippikoulun tavoitteet sekä rippikoulun suunnittelu ja toteutus (Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017, 4–5). Seuraavissa alaluvuissa käsittelen jokaisen vaiheen erikseen.

4.1 Rippikoulun lähtökohdat ja tehtävä

Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017 kertoo lähtökohdat ja tehtävät suomalaiselle rippikoululle. Evankelis-luterilaisen kirkon rippikoulut ovat elämää Jumalan kasvojen edessä. Ne ovat kasteopetusta, ehtoolliskasvatusta ja rukouskoulua. Vaikka rippikoulu on kasteopetusta, voi rippikouluun luonnollisesti osallistua myös kastamaton nuori. Ehtoolliskasvatus tapahtuu rippikouluissa yhdessä ehtoollisella käymällä. Enää ei siis odoteta konfirmaatioon ehtoollisen kanssa. Ehtoolliselle osallistumisen tulee kuitenkin aina olla vapaaehtoista ja ehtoollispöydän yhteyteen voi tulla ottamaan myös siunauksen. Rippikoulussa opetellaan myös hoitamaan omaa uskoaan ja yksi keino siihen on rukoilu. Rukoilemisen on hyvä olla läsnä koko rippikoulun ajan. Rippikoulujen tehtävänä on vahvistaa nuoria uskossaan ja varustaa kristittyyn elämään. Siten rippikoulu myös lähettää nuoret elämän mittaiselle matkalle ja se muistuttaa nuoria tulevaisuudesta ja toivosta. Rippikoulun päättävä konfirmaatio on yhteyden juhla. (Rippikoulusuunnitelma 2017, 11–17.)

4.2 Rippikoulun tavoitteet

Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017 asettaa rippikouluille myös tavoitteet, jotka ovat:

Nuoret ovat osallisia, tulevat kuulluksi ja saavat vaikuttaa.

Nuoret kokevat yhteyttä, turvallisuutta, pyhyyttä ja iloa.

Nuoret oppivat hoitamaan hengellistä elämäänsä toimien, hiljentyen ja osallistuen.

Nuoret kantavat vastuuta itsestään, toisista ihmisistä ja luomakunnasta.

Nuoret löytävät merkityksiä kristinuskon keskeisten sisältöjen ja oman elämänsä välillä.

Nuoret tahtovat kuulua Kristuksen kirkkoon. (Suuri Ihme - Rippikoulusuunnitelma 2017, 19.)

Näihin tavoitteisiin siis rippikouluissa ympäri Suomen pyritään. Tavoitteissa on otettu huomioon monipuolisesti nuorten elämää koskettavat teemat, kuten esimerkiksi osallisuus ja oikeus, tunne ja kokemus sekä hengellisyys ja eettisyys. Näiden lisäksi tavoitteita rippikoululle syntyy paikallisesti nuorten, heidän perheidensä ja rippikouluun osallistuvien työntekijöiden, myös isosten toimesta. Omat tavoitteensa asettaa myös aina paikallisseurakunta. (Suuri Ihme - Rippikoulusuunnitelma 2017, 19–21.)

Näistä tavoitteista Liedon seurakunnan painopisteet ovat ”Nuoret oppivat hoitamaan hengellistä elämäänsä toimien, hiljentyen ja osallistuen” ja ”Nuoret kokevat yhteyttä, turvallisuutta, pyhyyttä ja iloa”. Näihin tavoitteisiin pyritään esimerkiksi sillä, että ryhmä tutustuu jo syksyn aikana, leirijumalanpalvelukset valmistellaan ja toteutetaan yhdessä sekä osallistetaan nuoria yhteisen hartauselämän toteuttamisessa.

4.3 Rippikoulun suunnittelu ja toteutus

Rippikoulua suunnittelee tavoitteiden mukaisesti moniammatillinen tiimi. Pappien, kanttorien ja nuorisotyönohjaajien lisäksi mukana on esimerkiksi diakoneja ja varhaiskasvatuksen työntekijöitä. Lisäksi tiimiin lasketaan kausityöntekijät, isokset, leiriavustajat ja muut mahdolliset vapaaehtoiset. Myös harjoittelijat voivat olla osa ns. riparitiimiä. Jokaisella osapuolella on omalla tavallaan tärkeä rooli rippikoulun onnistumisessa ja vaikka tehtävät ovatkin hyvin erilaisia, on jokainen korvaamaton. Tärkeää tiimin yhteistyössä on jakaa yhteistä näkemystä ja toimia yhtenäisesti rippikoulua suunnitellessa ja toteuttaessa. Rippikouluryhmän tavoitteissa mainittu yhteyden, turvallisuuden ja ilon tunteminen pätee myös ohjaajatiimiin. Hyvän hengen rakentaminen tiimissä on tärkeää, sillä keskinäinen arvostus heijastuu koko rippikouluryhmään ja vaikuttaa kokemukseen. Jokaista ohjaajatiimin jäsentä kuitenkin yhdistää yksi tehtävä: olla luotettava henkilö rippikoululaisen elämänmatkalla. (Suuri Ihme - Rippikoulusuunnitelma 2017, 53.)

Rippikoulu rakentuu neljästä osasta, jotka ovat teemapäivät, jumalanpalvelus ja nuorisotoiminta, intensiivijakso sekä konfirmaatio. Teemapäivät sekä jumalanpalvelus ja nuorisotoiminnan muodostama kokonaisuus vastaa yhteensä noin 80 tunnin jaksoa, jonka aikana tutustutaan seurakunnan elämään ja tutustutaan omaan ryhmään. Yleensä tämä jakso sijoittuu aikaan ennen intensiivijaksoa, mutta voi jatkua myös sen jälkeen. Ryhmäytyminen käynnistyy kuitenkin heti, kun ryhmä on muodostunut. Intensiivijakso, yleensä leirimuotoinen, kestää vähintään seitsemän päivää. Rippikoulu päättyy konfirmaatioon, johon on valmistauduttu riittävän pitkään. (Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017, 57–59.)

Rippikoulun intensiivijakson voi toteuttaa monella tavalla. Yleisin tapa on leiri, mutta sekin voi jo olla monenlainen. Teemariippikouluissa voidaan rippikoulun ohella keskittyä esimerkiksi urheiluun, musiikkiin tai taiteeseen. Intensiivijakso voi myös olla päivämuotoinen ja sen aikana mennään yöksi kotiin. Iltariippikoulua käydään pari tuntia kerrallaan sovitusti iltaisin esimerkiksi viikoittain. Rippikoululainen voi osallistua myös järjestöriparille, jolloin seurakunta ja järjestö yhdessä tukevat nuoren rippikoulumatkaa. (Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017, 60–61.)

5 LIEDON SEURAKUNNAN RIPPIKOULU 2020 JA 2021 POIKKEUSOLOISSA

Liedon seurakunnassa toteutetaan vuosittain 11 rippikoulua, joista kymmenen on leirimuotoisia ja yksi on päivätoteutuksena tapahtuva rippikoulu. Jokaisella ryhmällä on oma turvallisuusvastaava, joka vastaa ryhmän toiminnasta yhdessä muiden työntekijöiden kanssa. Jokaisella ryhmällä on oma pappi ja nuorisotyönohjaaja tai muu työntekijä. Toinen työntekijä voi olla esimerkiksi lastenohjaaja tai diakoni. Lisäksi jokaisella ryhmällä on oma kanttori, joka ei kuitenkaan osallistu intensiivijaksolle kokoaikaisesti, vaan muutaman päivän ajan sekä muihin ryhmän tapaamisiin. Jokaiselle ryhmälle osoitetaan myös kaksi leiriavustajaa, jotka ovat täysi-ikäisiä kausityöntekijöitä. Isosia ryhmällä on noin kymmenen.

5.1 Erilaiset suunnitelmat

Keväällä 2020 pohdittiin normaalien rippileirien ja etätoteutuksien välillä. Rippileireille olisi kuitenkin päästy lähtemään vasta juhannuksen jälkeen, joten rippikoulut päädyttiin toteuttamaan päivätoteutuksena. Liedon seurakunnassa rippikouluryhmiä on vuosittain niin paljon, että kaikki eivät olisi mahtuneet siirrettäväksi loppukesään. Päivätoteutusmalli tuki tasa-arvoista riparikokemusta yhdelle ikäryhmälle. Ryhmät kokoontuivat Liedon seurakuntatalon eri tiloissa sekä Liedon kirkossa ja tiloja saatiin myös käyttöön Jokilaakson koulusta. Kaikki ruokailut tapahtuivat porrastetusti Liedon seurakuntatalolla. Kaikessa toiminnassa kiinnitettiin huomiota turvaväleihin ja hygieniasta huolehtimiseen. Ruokailuun otettiin mallia kouluilta. Konfirmaatiot siirrettiin kuitenkin automaattisesti loppukesään ja alkusyksyyn. Lisäksi otettiin huomioon ne nuoret, jotka saattaisivat joutua osallistumaan jostain syystä etänä.

Keväällä 2021 suunnitelmat laadittiin seuraavasti. Suunnitelma A oli järjestää leirit normaalisti, mutta korostaen leirin kuplaa. Leiriltä ei voisi poistua ja palata takaisin, eikä esimerkiksi vierailupäivää vietettäisi. Mikäli leiriläinen tai työntekijä saisi oireita, toimittaisiin annettujen

ohjeiden mukaisesti ja oireileva leirin jäsen toimitettaisiin testiin. Vaikka testin tulos olisi negatiivinen, ei voisi palata leirille, sillä leirin ulkopuolella olisi ollut mahdollisuus saada tartunta. Nuoren perheen kanssa sovitaan rippikoulun suorittamisesta loppuun. Hän voi esimerkiksi jatkaa etänä oman ryhmän tahdissa tai osallistua päivärippikouluryhmän kanssa

Suunnitelma B oli jakaa rippikouluryhmä kahteen ja järjestää leirit hybridimallilla. Tämä tarkoittaisi sitä, että puolet viikosta toinen ryhmä olisi leirillä ja toinen päivätoteutuksessa. Tätä mallia käytettäisiin, jos leirille voisi lähteä pienemmän ryhmän kanssa, mutta koko ryhmä ei mahtuisi. Tällöin päästäisiin kuitenkin leirille edes hetkeksi. Jaetun ryhmän mukana kulkisivat myös työntekijät ja isokset. Kuitenkin etäyhteyksillä järjestettäisiin myös koko ryhmän yhteisiä tilanteita päivittäin. Aholansaareen ja Tievaan suunnitelluille leireille etsitään leirikeskus lähempää Lietoa, jotta vaihto onnistuisi.

Suunnitelma C vastasi kesän 2020 toteutunutta suunnitelmaa. Rippikouluryhmät kokoontuisivat päivittäin seurakuntatalon ympäristöön ja lisätiloihin. Noudatettaisiin samanlaisia turvallisuussuunnitelmia esimerkiksi turvavälien ja ruokailuhygienian suhteen.

Näiden suunnitelmien lisäksi varauduttaisiin siihen, että jotkut nuorista ei voi osallistua lähi-kontaktilla tapahtuvaan rippikouluun terveyssyistä. Tässä vaihtoehtona on yhden etärippikouluryhmän järjestäminen. Tässä tapauksessa tulee kuitenkin miettiä myös työntekijäresurs- sit.

5.2 Lähipäivät

Lähipäiviä on jokaisella ryhmällä kaksi, yksi ennen intensiivijaksoa olevana torstaina ja yksi konfirmaatiota edeltävänä torstaina. Ennen intensiivijaksoa tapahtuvassa lähipäivässä tutus- tutaan paremmin ja ryhmäydytään vielä ennen tulevaa yhteistä viikkoa. Lisäksi työskennel-

lään yhteisten tavoitteiden kanssa, joita tarkastellaan uudestaan intensiivijakson aikana. Ensimmäisessä lähipäivässä myös jakauduttiin intensiivijaksollakin toimiviin pienryhmiin ja tehtiin tulevaa viikkoa varten muita valmisteluja kuten materiaalin jakamista ja rukoushelmien valmistamista. Toisessa lähipäivässä valmistaudutaan ja harjoitellaan konfirmaatiota varten, opitaan seurakuntaan kuulumisesta ja siellä oman paikan löytämisestä. Lisäksi käydään tavoitteet läpi viimeisen kerran ja arvioidaan niissä onnistumista. Jokainen rippikoululainen ja isonen vastaa myös valtakunnalliseen rippikoulujen itsearvio-kyselyyn.

Kesällä 2020 ensimmäinen lähipäivä jätettiin pois tilojen puutteen vuoksi. Seurakuntatalon ympäristössä kokoontui kaksi ryhmää kerrallaan ja kaikki tilat olivat varattuja. Toinen lähipäivä vietettiin tiivistettynä ja se sisälsi lähinnä konfirmaatioharjoituksen ja albojen sovittamisen sekä muun valmistautumisen itse konfirmaatioon. Tähän oli kuitenkin varauduttu ja esimerkiksi seurakuntalaisuutta käsittelevä oppimiskokonaisuus oli toteutettu jo intensiivijakson aikana. Tässä lähipäivässä käytiin kuitenkin läpi tavoitteiden onnistumista ja kerättiin palaute sekä vastattiin valtakunnalliseen rippikoulun itsearvio-kyselyyn.

5.3 Konfirmaatio

Kesällä 2020 konfirmaatiot päästiin järjestämään koko ryhmän kanssa yhdessä. Jo keväällä oli tehty päätös siirtää kaikki konfirmaatiot loppukesään. Jokainen konfirmoitava sai kutsua kirkkoon rajatun määrän sukulaisiaan, jotta kokoontumisrajoitukset eivät ylittyisi. Rajoitukset mahdollistivat sen, että myös isokset mahtuivat osallistumaan konfirmaatioon. Konfirmaatioita oli silloin yhden sunnuntain aikana neljä, kahdessa kirkossa ja molemmissa kaksi konfirmaatiota. Turvaväleistä huolehdittiin siten, että yhden konfirmoitavan vieraat istuivat yhdessä penkissä ja jokaisen käytössä olevan penkkirivin välissä oli yksi tyhjä rivi. Ehtoollisella toimittajat kävivät pesemässä kädet sekä käyttivät kasvomaskia ja kumihanskoja. Ehtoollisella käyminen myös ohjeistettiin siten, ettei lähikontaktia syntynyt seurakuntalaisten ja toimittajien välillä.

Keväällä 2021 kokoontumisrajoitusten ollessa 6 henkilöä jouduttiin konfirmaatiot toteuttamaan pienissä ryhmissä liukuhihnamenetelmällä. Suunnitelma konfirmaatioon oli sellainen, että nuoret konfirmoidaan viiden henkilön ryhmissä. Konfirmaatiokaava oli erittäin riisuttu, jotta konfirmaation pituus saatiin niin lyhyeksi kuin mahdollista, säilyttäen kuitenkin konfirmaatiotilaisuuden merkityksellisyyden. Yhden ryhmän konfirmaatio kesti noin 20–30 minuuttia. Suunnittelussa otettiin huomioon se, että ihmiset liikkuisivat mahdollisimman vähän. Nuoret istuivat perheidensä kanssa ja esimerkiksi siunaaminen tapahtui nuoren omalla paikalla. Ehtoolliselle osallistuttiin perhekunnittain.

5.4 Rippikoulun arviointi

Rippikoulujen arviointi tapahtuu rippikouluryhmän kesken koko puolen vuoden riparijakson ajan. Ensimmäiset tavoitteet rippikoululle laaditaan talven aikana tutustumisjaksoilla. Näiden nuorten itse asettamien tavoitteiden pohjalta ryhdytään rakentamaan kyseisen ryhmän omaa rippikoulukokonaisuutta. Rippileirin aikana tavoitteille pidetään välitarkastus, jolloin arvioidaan, kuinka tavoitteisiin on päästy. Samalla voidaan hioa tavoitteita vastaamaan nykyhetkeä paremmin tai asettaa uusia tavoitteita tarvittaessa. Lopulta tavoitteet käsitellään viimeisessä lähipäivässä juuri ennen konfirmaatiota. Silloin arvioidaan koko rippikoulun onnistumista juuri näiden tavoitteiden pohjalta. Koko seurakunnan onnistumista yleisesti tarkastellaan työntekijöiden kesken rippikoulukauden päätteeksi alkusyksystä. Silloin arvioinnin pohjana käytetään valtakunnallisen rippikoulukyselyn tuloksia Liedon seurakunnan osalta.

5.5 Nuoren hengellisyyden ja spiritualiteetin tukeminen

Kristillisessä uskossa ihmisen arvoa ei määrittele ikä tai kehitysvaihe. Lapsuus voidaan nähdä sekä ikäkäsittteenä että suhdekäsittteenä. Ikäkäsittteellä tarkoitetaan iältään lasta tai nuorta ja

suhdekäsitteellä sitä, että on jonkun lapsi. Jokainen on jonkun lapsi ja lisäksi kristinuskossa jokaisen ajatellaan olevan Jumalan lapsi. Tällainen suhdekäsite tasa-arvoistaa lapsen ja aikuisen. Siksi esimerkiksi Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017 määrittää lapsen ja nuoren olevan aktiivinen ja yhtä tärkeä toimija seurakunnassa kuin aikuinenkin. Ikäkäsitettä ajatellaan tulee kiinnittää huomiota myös aikuisen rooliin kasvattajana. Aikuisen haasteena on ohjata ja kasvattaa lasta ja nuorta tunnistamalla samalla eettisyys ja omat näkemyksensä. Kristittyinä kasvattajana toimiessa tulee olla erityisherkkä hengellisen kasvun tukemiseen ja uskonnollisuuteen liittyvissä kysymyksissä. (Porkka & Valtonen 2021, 115.)

Liedon seurakunnan rippikouluissa nuoria tuetaan löytämään ja hoitamaan omaa hengellisyttään. Rippikoulun työntekijät ja isokset ovat apuna vastaamassa mieltä painaviin kysymyksiin ja kertomassa esimerkiksi uskon hoitamisen menetelmistä. Spiritualiteettinen kehitys nähdään nykyään yhtä tärkeänä kuin esimerkiksi kognitiivinen tai sosiaalinen kehitys ja kaikki kehitysalueet toimivat vuorovaikutuksessa (Porkka & Valtonen 2021, 119). Rippikoulussa huomioidaan nuoren eri kehitysalueet. Työntekijät tukevat nuorta oppimisessa ja oman oppimistyylin tunnistamisessa. Rippikouluryhmän tiivis yhteisöllisyys tukee sosiaalistaitojen oppimista. Rippikoulun aikana puhutaan tunteista ja niiden käsittelystä sekä intensiivijaksojen aikana koetaan monet tunteet yhdessä. Lisäksi moraalinen kehitys on oleellinen osa kristinuskkoa ja moneen otteeseen pohditaan yhdessä, mikä on oikein ja mikä väärin.

6 ETÄMATERIAALIN KERÄÄMINEN JA VALMISTAMINEN

Materiaalin (LIITE 2) kokoamisessa lähtökohtana oli Liedon seurakunnan paikallissuunnitelma. Paikallissuunnitelma pohjautuu Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelmaan 2017. Materiaali kerättiin osana Pääsiäisripari 2021 -rippikoulun järjestämistä. Lähes koko materiaalipaketti on siis testattu myös käytännössä. Materiaalin lähtökohtana oli vastata Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017 tavoitteisiin sekä sisältöihin, kuten muussakin rippikoulussa. Lisäksi halusin keskittyä juuri elämyksellisyyteen. En halunnut kuitenkaan luoda valmiita opetuskokonaisuuksia, sillä oppimisen mielekkyys lisääntyy, kun opetus on työntekijänsä näköistä. Valmis sisältö olisi myös saattanut ehkäistä ryhmän tarpeisiin mukautumista ja joustavuutta omien toimintatapojen valinnassa.

Pääsiäisrippikoulu Liedon seurakunnassa järjestettiin Microsoft Teams -alustalla, joka oli yleisesti seurakunnan käytössä. Muista alustoista esimerkiksi Zoom ei täytä tietoturva vaatimuksia, eikä hiippakunnan IT suosittele sen käyttöä. Microsoft Teamsia käyttäessä pääsee hyödyntämään esimerkiksi pienryhmätiloja ja tiimin sisälle voi luoda omia kanavia esimerkiksi juuri isosryhmille. Siksi myös materiaali on suunniteltu toteutettavaksi Teamsilla, mutta sitä on mahdollista hyödyntää muillakin alustoilla.

6.1 Materiaalin kasaaminen

Materiaalin kokoamisessa auttoivat rippikouluryhmän työntekijät, isokset ja pienissä määrin myös rippikoululaiset itse. Tapasin muutamia nuoria etä-Olkkarissa, jossa pääsin kyselemään tunnelmia intensiivijakson jälkeen. Näistä keskusteluista sai muodostettua jossain määrin käsityksen siitä, miten täysin etänä tapahtuva rippikoulu onnistui ja mitä kannattaisi tehdä toisin. Näissä keskusteluissa tuli esimerkiksi ilmi se, että nuoretkin ovat kokeneet elämyksellisen

rippikouluviikon ja tunteneet yhteisöllisyyttä. Ryhmän omat inside-vitsit kuuluivat nuorten keskinäisestä keskustelusta.

Kuten aiemmin mainitsin, en halunnut luoda liian rajoittavaa materiaalia tai turhan valmiita raameja rippikoulun järjestämiselle. Kaikissa valinnoissa huomioitiin kaksi näkökulmaa: elämyksellisyys ja yhteisöllisyys. Esimerkiksi opetuksen pelillistäminen lisää elämyksellisyyttä. Monipuoliset oppimismenetelmät tukivat myös monenlaisia oppijoita. Materiaalin tarkoitus on olla suuntaa antava ja tarjota tukea oman työn suunnitteluun. Rippikoulua ei siis voi hoitaa yksin etämateriaalin kanssa, vaan suunnittelutyötä on tehtävä itsekkin. Lisäksi jokaisen tulee itse selvittää, mikä oppimismateriaali on käytössä.

Materiaalia kootessa pyrin huomioimaan myös käytettävien menetelmien yksinkertaisuuden. Syksyllä 2020 tehtyyn kyselyyn vastatessa ei nuorilla luonnollisesti ollut samanlaista kokemusta etäopiskelusta kuin keväällä 2021, mutta halusin silti huomioida tekniset hankaluudet. Kyselyn perusteella 44 % nuorista koki etäopiskelun tekniset puolet yhdeksi hankalimmista ja huonoimmista pandemiaan ja rajoituksiin liittyen. (LIITE 1.) Materiaalissa käytetään monenlaisia menetelmiä, mutta kaikki menetelmät on testattu ja toimiviksi todettu. Vaikka aina teknisten laitteiden kanssa ilmenee ongelmia, on moneen varauduttu. Nuorille on myös tärkeä muistuttaa, että ongelmien sattuessa ei tule huolestua, sillä ne kuuluvat arkeen.

6.2 Monenlaisten oppimistyylien huomioiminen

Materiaalia kootessa huomioitiin monenlaiset oppijat. Erilaiset oppimistyyliä perustuvat ihmisen eri aisteihin, joita käyttämällä havainnoimme ympäristöä ja opimme uutta. Oman oppimistyylin tunnistaminen voi kehittää ja helpottaa oppimista. Harvoin on kuitenkaan mahdollista hyödyntää vain omaa oppimistyyliä ja siksi on tärkeää harjoitella oppimista myös muilla keinoilla. Erilaisia oppimistyyliä voi vertailla monella tavalla, mutta tässä opinnäytetyössä

käytettävät tyyliä olivat audittiivinen, visuaalinen, kinesteettinen ja taktiilinen. (Oppimistyytlejä 2016.) Seuraavaksi käydään läpi, kuinka nämä tyyliä huomioitiin materiaalia kootessa.

Audittiiviset oppijat oli helppo huomioida etätoteutuksella tapahtuvassa oppimisessa. Audittiiviset oppijat oppivat parhaiten keskusteluissa ja kuullessaan puhetta (Oppimistyytlejä 2016). Kuulemalla parhaiten oppivat nuoret voivat hyödyntää esimerkiksi äänitteitä ja äänikirjoja. Etäopetuksessa luentotyyppisten osuuksien aikana on mahdollista ottaa sellainen asento, joka itselle sopii häiritsemättä muita. Myös musiikkia on hyvä hyödyntää oppimisessa. Audittiivisia oppijoita etätoteutus tukee myös siinä, että ylimääräiset äänet on helpompi rajata pois kuin ryhmässä ollessa. Lisäksi työskentelyä tapahtui pienryhmissä keskustellen.

Visuaaliset oppijat oppivat parhaiten kuvien ja näkemänsä kautta (Oppimistyytlejä 2016). Visuaalisia oppijoita huomioitiin esimerkiksi lyhytelokuvia käyttämällä. Lisäksi jokaisen ”riparikassista” löytyi vihko, johon jokainen sai tehdä omanlaisensa muistiinpanot ja tässä pystyi hyödyntämään myös piirtämistä. Lisäksi Skribbl.io -pelissä pääsi oppimaan rippikouluun liittyviä sanoja yhdessä piirtäen ja arvailen.

Kinesteettiset oppijat oli haastavin ryhmä etätoteutusta suunnitellessa. Toki jokainen sai liikkuu oman ruutunsa takana haluamallaan tavalla, mutta yhteistä liikettä oli hankala sisällyttää mukaan. Liikkuminen kuitenkin on hyvä muistaa. Liikkumista voi hyödyntää esimerkiksi ulkoläksyjä opetellessa. Isä meidän -rukouksen liikkuva versio on yksi tällainen. Lisäksi liikettä tuli lounastauolla tehtävästä ulkoilusta, jonka aikana myös tehtiin annettu tehtävä. Taktiilinen oppija oppii parhaiten tunnustelemalla ja tekemällä (Oppimistyytlejä 2016). ”Riparikasseihin” pakattu ilmakeivuvu massa on yksi apukeino taktiilisille oppijoille. Lisäksi monenlainen näpertely ja käsillä tekeminen on helppoa kotioissa, kun jälleen voi käyttää mieleistään keinoa häiritsemättä muita.

6.3 Materiaalin sisältö

Opinnäytetyön tuotoksena laatimani *Elämyksellinen etäripari – Avuksi etärippikoulun järjestämiseen* on materiaalina tiivis tukipaketti etärippikoulun suunnitteluun. Materiaali sisältää rippikoulun perusrungon sekä tärkeimmät elementit. Se sisältää tukea päiväohjelman aikatauluttamiseen, leikkihetkiin, oppimiskokonaisuuksiin, jumalanpalvelus- ja hartauselämään sekä raamiksiin. Lisäksi moniin muihin rippikouluun oleellisesti liittyvän toiminnan.

Kesällä 2020 toteutettu kysely (LIITE 1) myös antoi motivaatiota juuri etärippikoulumateriaalin tekemiseen, kun kyselyssä avoimen vastauksen antanut nuori kertoi vaikeuksistaan etäkoulun aikana seuraavasti:

Kun oli etäkoulu, heräsin about 5 min aikasemmin kun tunti alko joten olin aivan unessa tunnilla ja välillä jopa nukuin tunnilla koska yksinkertaisesti ei jaksanut pysyä hereillä. Tunneilla oli vaikea keskittyä kun ei käynyt ulkona niin usein koska jos tehtävien palautus oli joko 45 tai 30, niin tein siihen asti niitä ja sitten heti alkoi toinen tunti joten ei ulkona ehtinyt käydä. --- Suoraan sanottuna opiskelu etänä vaikeiden aineiden kanssa on aivan hirveää ja tuntu et arvosanat tippu sekä oma fyysinen että henkinen hyvinvointi laski. (Rippikoululainen 1)

Rippikoulu ja koulu eroavat toisistaan monellakin tapaa, myös etänä. Kuitenkin tämä vastaus aiheutti aidon huolen siitä, mitä nuoret oikeasti saisivat rippikoulusta etänä irti ja kuinka uupuneita he olisivat viikon intensiivijakson jälkeen. Halusin materiaalissani vastata tähän huoleen ja painottaa elämyksellisyyttä ja tuoda etäopetukseen mielekkäitä toimintamalleja. Lisäksi tämän vastauksen myötä kiinnitin huomiota myös ulkoilemisen mahdollistamiseen ja siitä muistuttamiseen. Ulkoilulle oli varattu aikaa lounaan yhteyteen ja siihen sisällytettiin pieni tehtävä, joka tuli suorittaa. Näin varmistettiin pienen kannustimen avulla, että nuoret muistivat käydä ”happihyppelyllä”.

Oppimiskokonaisuuksissa huomioidaan monipuolisuus ja kannustetaan käyttämään erilaisia toimintamalleja. Rippikouluryhmän työntekijätiimit sisältävät monenlaista osaamista ja eten-

kin etämuotoisena kannattaa hyödyntää jokaisen tiimin jäsenen osaamista. Materiaalissa annetaan välineitä joihinkin työskentelytapoihin sekä tietoa verkkosivuista, joista löytyy lisää paljon hyvää materiaalia. Tärkeää on muistaa, että etänä tapahtuva oppiminen ei automaattisesti rajaa pois kaikkia mukavia oppimiskeinoja, vaan monenlaista voi käyttää pienellä muokkaamalla ja soveltaen itselle parhaalla tavalla.

Leikkihetket ja päivähaasteet ovat yleensä isosten tehtäviä. Etärippikoulussa muutama isonen kerrallaan voi kokoontua esimerkiksi seurakuntatalolle vetämään leikkihetkiä ja esittämään sketsejä. Etänä leikkiminen on hitaampaa, mutta onnistuu kuitenkin. Leikkihetket olivat myös ehdottomat tärkeitä hyvän tunnelman, yhteisöllisyyden ja elämyksellisyyden rakentajia. Ne toimivat jäänmurtaajina, kun ilman kasvotusten tapahtuvaa kohtaamista olisi ollut hankala saada nuoria avautumaan.

Ulkoläksyjen suorittamisen suunnittelu oli haastavinta. Etänä oli melko mahdotonta todentaa rehellinen ulkoläksyn suoritus. Liedossa on perinteenä ollut, että rippikoululaiset suorittavat ulkoläksyjä yhden päivässä aina pienryhmänsä kanssa. Etänä tällainen toimintamalli ei kuitenkaan ollut mahdollinen ja monista eri toteutustavoista ei osattu valita parasta. Siksi jätin mahdollisuuden valita itselleen sopivimman keinon.

Kohtaaminen on tärkeä osuus rippikoulua. Vaikka sitä käsitellään materiaalissa vain lyhyesti, on se silti huomioitava. Pääsiäisrippikouluryhmän kanssa kasvotusten tapahtuva kohtaaminen järjestettiin siten, että jokainen nuori saapui oman tärkeän aikuisensa, yleensä äidin tai isän kanssa tapaamaan rippikouluryhmän työntekijöitä. Näissä tapaamisissa vaihdettiin kuulumisia, juteltiin leirin sujumisesta ja kyseltiin kotioloista. Siten nuorella tai perheellä oli myös mahdollisuus vielä kysyä mieltä painavia kysymyksiä ennen konfirmaatiota.

7 POHDINTA

Maailma eli nopeiden muutoksien aikaa koko pandemian ajan, eikä mihinkään osannut varautua. Se näkyi myös tätä opinnäytetyötä tehdessä. Esimerkiksi toimivan ja monipuolisen materiaalin kokoamista hankaloitti se, että monet eri tahot kehittivät uusia menetelmiä. Juuri kun oli saanut jotain vähän materiaalin osiota valmiiksi, löytyi uusi tapa, joka voisikin olla toimivampi menetelmä. Uusia sovelluksia tuotiin nopealla tahdilla kaikkien saataville ja vanhoja, ennen hiukan kehnosti toimineita, paranneltiin ja kehitettiin etenkin kesän 2020 aikana todella reippaalla vauhdilla.

Etämateriaalin kokoaminen oli kuitenkin antoisaa, etenkin kun huomattiin, että sille on todella myös tarvetta ja sitä päästiin kokeilemaan. Nuorten palaute oli hyvää ja etäriparillakin vallitsi loppujen lopuksi hyvä tunnelma. Oma kokemukseni etärippikoulusta oli odotettua myönteisempi. Ryhmässä nuoret aidosti kokivat yhteisöllisyyttä ja iloa kuulua ryhmään. Paljon onnistumiseen vaikutti varmasti ryhmään kuuluvien rippikoululaisten asenne. Muunlaisella ryhmällä etätoteutus ei välttämättä olisi onnistunut niin hyvin. Nyt jokainen oli mukana ja viikosta tehtiin yhdessä onnistunut. Isoiset antoivat viimeisenä päivänä palautteen, että leiriin verrattuna vain saunominen puuttui. Sisällöllisesti onnistuttiin toteuttamaan samanlaisia toimintamalleja kuin leirilläkin olisi käsitelty. Etätoteutuksessakin onnistuttiin toteuttamaan mahdollisimman leirimäinen viikko. Etärippikoulussa haasteeksi jäi uusien kaverisuhteiden syntymisen mahdollistaminen. Tähän ei valitettavasti onnistuttu vastaamaan, vaikka ryhmähenki olikin todella hyvä.

Olen kiitollinen Liedon seurakunnalle, sen työntekijöille, vapaaehtoisille sekä nuorille yhteistyöstä haastavina aikoina haastavan opinnäytetyön parissa. Ylivoimaisen pandemiankin edessä epätoivo ei voittanut toivoa ja nuorille tarjottiin kaikesta huolimatta erittäin laadukas rippikoulukokemus.

LÄHTEET

Häkkinen, T. 2021. Nuorisotyön sosiaalipedagogiikka ja osallisuutta tukeva kasvatustajattelu. Kauppila, H. (toim.) Kasvu vapautteen. Helsinki: Kirjapaja, 175–188.

Kirkkojärjestys 8.11.1991/1055. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931055#O2L3>. Viitattu: 1.5.2021.

Lavila, H. 2021. Henkilöstöpäällikkö rippikoulumaailmassa: oppimassa uutta. Julkaistu: 10.3.2021. Saatavissa: <https://www.kirkonkello.fi/henkilostopaallikko-rippikoulumaailmassa-oppimassa-uutta/>. Viitattu: 2.4.2021.

Matkoski, M. 2020. Leirityön tulevaisuus on kirkon omissa käsissä. J. Porkka & M. Valtonen (toim.) Innostava ja kohtaava kasvatust – Kirkon kasvatuksen barometri 2020. Vaasa: Kirkon tutkimuskeskus, 63–83.

Nykänen, A-S. 2015. Tämä mies keksi rippileirit. *Helsingin Sanomat*. Julkaistu: 8.8.2015. Saatavissa: <https://www.hs.fi/nyt/art-2000002842774.html>. Viitattu: 4.5.2021.

Oppimistyytlejä. 2016. Vantaan ammattiopisto. Päivitetty 24.7.2016. Saatavissa: https://www.verkkovaria.fi/opiskelijantuki/oppimisentuki/?page_id=86. Viitattu 4.5.2021.

Piispainkokous hyväksyi uuden rippikoulusuunnitelman ”Suuri ihme”. Suomen evankelisluterilainen kirkko. Julkaistu: 5.4.2017. Saatavissa: <https://evl.fi/uutishuone/tiedotearkisto/-/items/item/12110/Piispainkokous+hyvaksyi+uuden+rippikoulusuunnitelman+%E2%80%9DSuuri+ihme%E2%80%9D>. Viitattu: 15.4.2021.

Porkka, J. & Valtonen, M. 2021. Lapsen ja nuoren uskonnollinen kehitys ja sen tukeminen. Kauppila, H. (toim.) Kasvu vapautteen. Helsinki: Kirjapaja, 115–131.

Rippikoulu. Suomen evankelisluterilainen kirkko. Saatavissa: <https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/kasvatus/rippikoulu>. Viitattu 1.5.2021.

Rippikoulujen itsearviointi. Suomen evankelisluterilainen kirkko. Saatavissa: <https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/kasvatus/rippikoulu/rippikoulujen-itsearviointi>. Viitattu: 2.4.2021.

Ritokoski, S. & Porkka, J. 2021. Leiritoiminta – seurakuntien kasvatustoiminnan tärkein muoto. Kauppila, H. (toim.) Kasvu vapautteen. Helsinki: Kirjapaja, 277–297.

Sorenson, J. 2018. The Fundamental Characteristics and Unique Outcomes of Christian Summer Camp Experiences. *Journal of youth development*. Julkaistu: huhtikuu 2018. Saatavilla: https://www.researchgate.net/publication/324659946_The_Fundamental_Characteristics_and_Unique_Outcomes_of_Christian_Summer_Camp_Experiences. Viitattu: 1.5.2021.

Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017. Kirkkohallitus. Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja 60, Kirkko ja toiminta, Suositukset, ohjeet ja oppaat. Saatavissa: <https://evl.fi/documents/1327140/39461555/Suuri+Ihme+-+Rippikoulusuunnitelma+2017.pdf/758d0926-f7b9-3e63-bc2b-93ffaab30f90?t=1549006812000>.

Tuominen, H. 2009. Onnistunut rippikoulu ja rippikouluopettajien pedagoginen ajattelu. In: Inanen T. & Niemelä K. (toim.) *Rippikoulun todellisuus*. Porvoo: Kirkon tutkimuskeskus, 146–166.

Valtion nuorisoneuvosto. 2020. Nuorisobarometri 2020. Saatavissa: <https://tietoaunorista.fi/nuorisobarometri/nuorisobarometri-2020/>. Viitattu: 27.4.2021.

Valtioneuvosto. 2020a. Valmiuslain mukaisten toimivaltuuksien käytöstä – poikkeusolot päättyvät tiistaina 16. kesäkuuta. Julkaistu: 15.6.2020. Saatavissa: <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/valmiuslain-mukaisten-toimivaltuuksien-kaytosta-luovutaan-poikkeusolot-paattyyvat-tiistaina-16-kesakuuta>. Viitattu: 27.4.2021.

Valtioneuvosto. 2020b. Muutoksia koronavirusepidemian vuoksi asetettuihin rajoituksiin 1. kesäkuuta. Julkaistu: 31.5.2020. Saatavissa: <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/muutoksia-koronavirusepidemian-vuoksi-asetettuihin-rajoituksiin-1-kesakuuta>. Viitattu: 27.4.2021.

Valtonen, M. & Porkka, J. 2020. Johdanto. J. Porkka & M. Valtonen (toim.) *Innostava ja kohtaava kasvatusta – Kirkon kasvatuksen barometri 2020*. Vaasa: Kirkon tutkimuskeskus, 7–9.

Rippikoulu pandemian aikana

Hei vuoden 2020 rippikoululaiset!

Konfirmaatiot ovat nyt takana päin, mutta vielä kerran suunnataan katseet menneeseen kesään ja kevääseen. Koronaviruksen aiheuttama pandemia järjestytti meidän kaikkien elämiä monin tavoin ja myös rippikoulujen kuviot menivät uusiksi.

Opiskelen Centria-ammattikorkeakoulussa yhteisöpedagogiksi (kirkon nuorisotyön pätevyydellä) ja teen opinnäytetyöni Liedon seurakunnalle koronaviruksen vaikutuksista rippikouluihin. Toivottavasti ehtisit vastata kyselyyn. Kyselyyn vastaaminen tapahtuu täysin anonyymisti, eikä vastanneiden henkilöllisyyttä voida päätellä kysymysten perusteella.

Kyselyyn voit vastata tietokoneella, tabletilla tai puhelimella. Kaikissa kyselyyn liittyvissä kysymyksissä voit olla yhteydessä sähköpostilla: Antsa.Virtanen@centria.fi.

Syysterveisin

Antsa Virtanen NKNS18k

Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö

Centria-ammattikorkeakoulu

1. Mihin ryhmään kuuluit? *

- Kokemäki
- Tarvasjoki
- Halssi 1
- Pensar
- Halssi 2
- Virrat
- Halssi 3
- Tieva
- Halssi 4
- Päiväripari

2. Miten koet pandemian vaikuttaneen *

Erittäin

Melko

Ei

Melko

Erittäin

	negatiivisesti	negatiivisesti	mitenkään/En osaa sanoa	positiivisesti	positiivisesti
a) Motivaatioon	☐	☐	☐	☐	☐
b) Henkiseen jaksamiseen	☐	☐	☐	☐	☐
c) Sosiaalisiin suhteisiin	☐	☐	☐	☐	☐
d) Stressiin	☐	☐	☐	☐	☐
e) Koulussa jaksamiseen ja menestymiseen	☐	☐	☐	☐	☐

3. Tähän voit halutessasi perustella vastauksiasi edelliseen kysymykseen

4. Miten koet Suomen hallituksen ja THL:n rajoitukset (esimerkiksi kokoontumisrajoitukset ja koulujen sulkeutumisen) *

	Täysin eri mieltä	Melko eri mieltä	En eri enkä samaa mieltä/en osaa sanoa	Mleko samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
a) Rajoitukset olivat tarpeellisia	☐	☐	☐	☐	☐
b) Rajoituksia oli helppo noudattaa	☐	☐	☐	☐	☐
c) Rajoitukset eivät juurikaan vaikuttaneet minuun	☐	☐	☐	☐	☐

5. Mitkä rajoituksista johtuneet seuraukset tuntuivat pahimmilta? (Voit valita usean) *

- Etäopiskelun tekniset puolet
- Kouluruuan puuttuminen ja ongelmat
- Ravintoloiden sulkeutuminen
- Kaverisuhteiden siirtyminen etään

- Tapahtumien peruuntuminen
- Ulkomaanmatkojen peruuntuminen
- Hoivakodeissa ja sairaaloissa vierailujen kieltäminen
- Harrastusten jääminen tauolle
- Muu?

6. Tähän voit halutessasi perustella vastauksiasi rajoituksiin liittyen

7. Paljonko riparimenokortin suorituksista sinulta puuttui rajoitusten alkaessa maaliskuussa (voit arvioida, jos et muista varmaksi) *

- 1-2
- 3-4
- 5-6
- 7-8

8. Millaiseksi koit *

	Erittäin huono	Melko huono	Ei hyvä eikä huono	Melko hyvä	Erittäin hyvä
Ohjeistuksen muuttuneista suoritustavoista	☐	☐	☐	☐	☐
b) Instagram-olkkarit	☐	☐	☐	☐	☐
c) Rippileirien järjestäminen päivämuotoisena	☐	☐	☐	☐	☐

9. Tähän voit perustella vastauksiasi edelliseen kysymykseen

10. Miten koit oman rippikouluryhmäsi *

	Erittäin huonoksi	Melko huonoksi	Ei hyvä eikä huono/en osaa sanoa	Melko hyväksi	Erittäin hyväksi
a) Motivaation	☐	☐	☐	☐	☐
b) Ryhmähengen	☐	☐	☐	☐	☐
c) Isosten toiminnan	☐	☐	☐	☐	☐
d) Työntekijöiden toiminnan	☐	☐	☐	☐	☐
e) Yleisen tunnelman riparin aikana	☐	☐	☐	☐	☐
f) Oppitunnit/setit	☐	☐	☐	☐	☐

11. Tähän voit halutessasi perustella vastauksiasi ryhmääsi liittyen

12. Miten turvallisuus mielestäsi huomioitiin rippikoulun aikana seuraavissa tilanteissa

- a) Ruokailu *
- b) Oppitunnit/setit *
- c) Leikit ja pelit *
- d) Jumalanpalvelukset ja harjoitukset *

e) Erikoispäivät/retket
(esim. päivä Littoisissa) *

f) Raamikset
(isosryhmien hetket) *

13. Tähän voit halutessasi tarkentaa vastauksiasi liittyen turvallisuuteen

14. Mikä mielestäsi oli parasta riparin aikana? *

15. Mikä mielestäsi oli huonointa riparin aikana? *

16. Missä kirkossa sinut konfirmoitiin? *

- Liedon kirkko
- Tarvasjoen kirkko

17. Pääsitkö valmistelevaan itse konfirmaatiota muun ryhmäsi kanssa? *

- Kyllä
- En
- Vähän
- En osaa sanoa

18. Millaisia odotuksia sinulla oli konfirmaatiosta? *

19. Vastasiko konfirmaatio odotuksiasi? *

- Kyllä
- Ei
- Osittain

20. Tiedätkö millaista toimintaa seurakunnalla on nuorille rippikoulun jälkeen? *

- Kyllä
- En

21. Haluatko olla mukana nuorten toiminnassa? *

- Kyllä
- En
- Ehkä

22. Aiotko lähteä mukaan isostoimintaan? *

- Kyllä
- En
- Ehkä

23. Tähän voit kirjoittaa vapaasti mitä tahansa rippikouluun liittyen

ELÄMYKSELLINEN
ETÄRIPARI

—
Avuksi etärippikoulun järjestämiseen

Tämä materiaali on kerätty tueksi rippikoulujen intensiivijaksojen järjestämiseen etänä. Se sisältää ohjeita ja ideoita riparin eri osioiden rakentamiseen mielekkääksi. Etänä tapahtuvassa rippikoulussa monet elämyksellistä lisäävät tekijät, kuten fyysinen yhdessä-olo ja henkilökohtainen kohtaaminen ovat haastavia, jopa mahdottomia. Siksi elämyksellisyyttä on tärkeää rakentaa siellä, missä pystyy, jotta nuorten ainutkertainen kokemus olisi merkityksellinen muisto heille.

Sisällys

Etärippikoulun tekninen toteutus

Ohjelman runko

Riparikassit

Leikkihetket

Oppimiskokonaisuudet

Päivähaasteet

Ruokaileminen

- Yhteiset kahvihetket
- Happihyppelyt

Raamikset

Jumalanpalvelukset ja hartaudet

Musiikkihetket

Ulkoläksyt

Kohtaaminen

Etärippikoulun tekninen toteutus

Etärippikoulun järjestää parhaiten käyttämällä alustana Microsoft Teamsia. Tavallisesti ryhmä kutsutaan koolle kokouslinkin avulla, mutta kokonaisen intensiivijakson järjestämiseen etänä kannattaa luoda oma Tiimi ryhmälle. Silloin saa luotua myös esimerkiksi pienryhmät raamisryhmiä varten. Pienryhmissä voi oikeudet antaa vain kyseisen raamisryhmän jäsenille, sekä tietysti isosille. Työntekijöillä on hyvä olla oikeudet kaikkiin ryhmiin, jotta pääsevät tarvittaessa auttamaan.

Työntekijöiden ja isosten on hyvä kokoontua mahdollisuuksien mukaan samaan paikkaan. Tämä helpottaa osaltaan yhteisöllisyyden tunnetta ja teknisissä ongelmissa voi yksi paikata toista henkilöä ja ripari etenee sujuvammin. Sujuvuutta varten on hyvä myös varmistaa, että varatussa tilassa on hyvä nettiyhteys ja kamerat sekä mikit ovat vapaana.

Etätoteutuksessa erityisen tärkeää on myös muistaa asenne, joka välittyy myös netin välityksellä helposti rippikoululaisille. Etärippikoulu ei välttämättä ollut kenenkään ykköstoive, mutta hyvällä yhteishengellä ja asenteella siitäkin voi tulla mukava kokemus. Heti alkuun on hyvä myös muistuttaa rippikoululaisia, että teknisten laitteiden kanssa aina voi tulla vastoinkäymisiä, mutta niistä ei ole syytä hermostua.

Ohjelman runko

10.00 1. opintokokonaisuus (2 h) *Esiraamistelu*

12.00 Ruokatauko ja happihyppely (1 h)

13.00 Musiikkihetki (15 min)

13.15 2. opintokokonaisuus (1,5 h)

14.45 Yhteinen kahvihetki/välipala

15.15 Raamis (30min)

15.45 Leikkihetki (45min)

16.30 Päivänpäätös Jumis/hartaus

17.00 Isosten ja ohjaajien palaveri

Rippikouluryhmän omaa ohjelmatarunkoa suunnitellessa kannattaa ottaa huomioon kaikenlainen mukava, jota voisi olla mahdollista tehdä yhdessä muun rippikoulun ohella. Ryhmälle voi keksiä oman kivan spesiaalisen puuhan esimerkiksi. Kirkkovuoden mukaan voi katsoa myös jumalanpalveluksia striimattuna muualta tai seurata konserttia yhdessä. Esimerkiksi koronapandemian aikana monet artistit järjestivät ilmaiskeikkoja nettissä. Kannattaa siis olla hyvissä ajoin tarkkana, jotta aikatauluun saa halutessaan sopimaan myös jotain lisäkokonaisuuksia.

Aikataulun kuitenkin on hyvä olla nuorten tiedossa mahdollisimman varhain, jotta perhe osaa suunnitella oman arkensa ajoissa ja rippikoululainen saa rauhassa keskittyä rippikouluun. Rippikoulu on siis myös ja erityisesti etänä koko perheen ponnistus.

Riparikassit

Riparikassilla tarkoitetaan kangaspussukaa, joka sisältää rippikoulua varten tarpeelliset työskentelyvälineet sekä mahdollisesti jotain muuta kivaa. Niissä pysyy tavarat hyvässä järjestyksessä ja tallessa, lisäksi pussi kaikkia nuoria yhdistäväksi muistoksi rippikoulusta. Pääsiäisriparilla tällainen ”muu mukava” oli esimerkiksi suklaamuna.

Ainakin nämä asiat tulee löytyä riparikassista:

- Raamattu
- Laaluvihko
- Vihko muistiinpanoja ja tehtävien tekemistä varten
- Kynttilä hartauksia varten
- Rukoushelmimateriaalit
- Opintokokonaisuuksiin tarvittavat materiaalit (kartonkia, ilmassa kuivuvaa massaa ja niin edelleen)
- Päivähaasteisiin tarvittavat materiaalit (esimerkiksi pingispallo)

Leikkihetket

Leikkihetket ovat yksi päivän tärkeimmistä hetkistä etärippikoulussa, samoin kuin ne ovat rippileireilläkin. Niiden myötä pääsee rentoutumaan ja tutustumaan toisiin, siten ne ovat merkityksellisiä myös ryhmähengen rakentumisen kannalta.

Hyviä leikkejä etänä:

- Kuutamolla
- Olenko ainoa
- Tanssiminen (Tipu-tanssi) ja laululeikit
- Piirrä ja arvaa
- Bingo

Lisää hyviä leikkejä esimerkiksi tältä sivustolta:

<https://www.xn--keskitytn-22aa.fi/leke/etaleikkivinkit/>

Leikkejä suunnitellessa on hyvä ottaa huomioon, että ne kestävät etänä paljon kauemmin kuin mitä ne kestäisivät, jos oltaisiin samassa tilassa. Joitain leikkejä voi jakaa esimerkiksi siten, että vuoropäivinä pienemmät ryhmät pääsevät leikkimään kyseistä leikkiä (esimerkiksi kuutamolla). Tällaiseksi leikiksi kannattaa valita sellaisia, joita on mielekästä myös seurata.

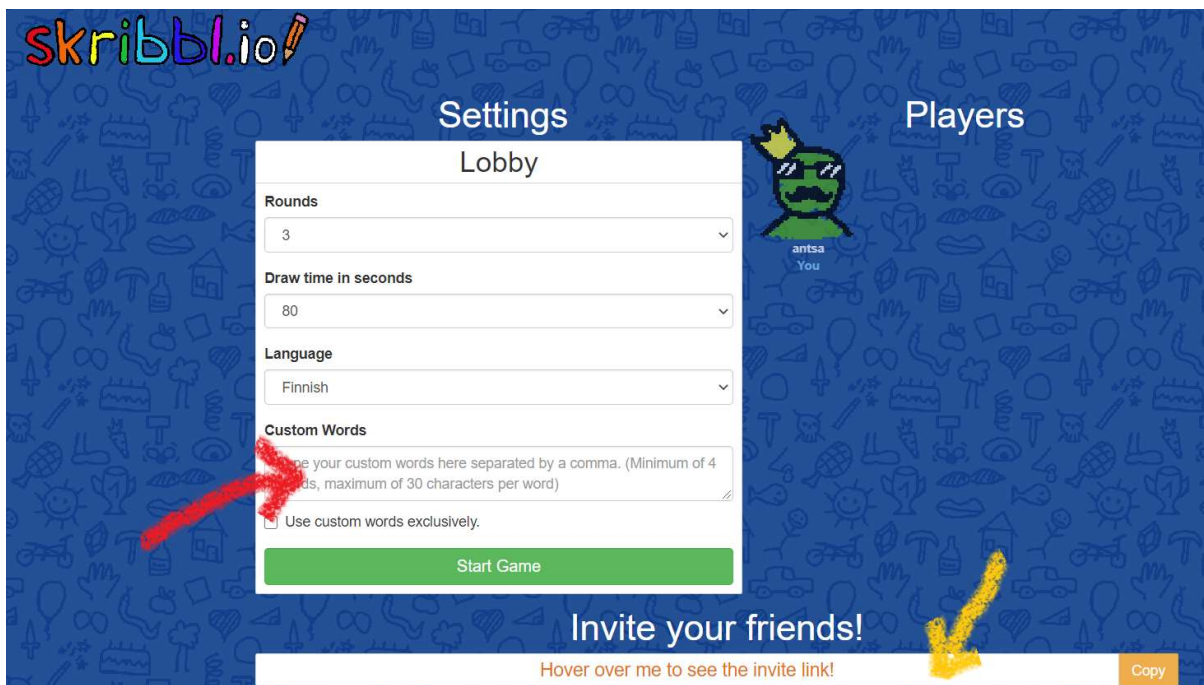
Leikkihetkissä voi myös pelata erilaisilla nettisivuilla. Pelejä kannattaa testaila etukäteen, jotta tietää mitä on tekemässä ja osaa ohjeistaa pelit myös rippikoululaisille. Hyviä pelisivuja, joihin monet voivat osallistua yhtä aikaa, ovat esimerkiksi

- Skribbl.io (Piirrä ja arvaa, ohjeet seuraavalla sivulla. HUOM! Max 12 pelaajaa, toimii hyvin pienissä ryhmissä!)
- AirConsole (Maksullinen yli kolmen pelaajan käytössä)
- Backyard.co

Sketsejä ei tarvitse unohtaa! Niitä voi toteuttaa videon ja livetoteutuksen kautta.

Skribbl.io

Osoite: skribbl.io → Create private room

Punainen nuoli: Kopioi sanat alta tähän! Varmista, että jokaisen sanan välissä on pilkku. Voit myös pelata valmiilla sanoilla, jätä silloin tämä kenttä tyhjäksi ja valitse kentän yltä kieleksi suomi. Valmiit sanat toimivat hyvin kaiken ikäisille, mutta saattaa sisältää vähän kirjoitusvirheitä.

Oranssi nuoli: Tästä kopioit linkin osallistujille

Muista painaa "Use custom words exclusively." -täppä!

Skribbliosanoja!

Jeesus, Jumala, Pyhä Henki, Raamattu, Kirkko, Altтари, Syntiinlankeemus, Mooses, Pappi, Kolminaisuus, Taivas, Helvetti, Risti, Ruokkimisihme, Kaste, Kyyhkynen, Nooan arkki, Opetuslapsi, Öylätti, Kolehti, Viini, Evankeliumi, Rukous, Helluntai, Urut, Kirkkovoosi, Kymmenen käskyä, Krusifiksi, Konfirmaatio, Lepopäivä, Martti Luther, Maria, Rukoushelmet, Saarna, Seurakunta, Vuorisaarna,

Pääsiäistwist!

Höyhen, Suklaamuna, Karitsa, Lammas, Mämmi, Noita, Tipu, Kukko, Rairuoho, Pupu, Vitsa, Golgata, Getsemane, Pitkäperjantai, Pääsiäinen, Ehtoollinen, Tyhjä hauta, Palmu, Aasi, Laskiainen, Paasto, Ylönousemus, Hiljainen viikko,

Oppimiskokonaisuudet

Oppimiskokonaisuuksissa monipuolisuus on hyvä lähtökohta. Ruudun äärellä sen merkitys korostuu, sillä perinteinen luentomainen oppiminen on ruudun kautta jopa haastavampaa kuin kasvotusten. Lisäksi suunnitellessa on hyvä muistaa erilaiset oppimistyytit. Näissäkin kokonaisuuksissa voi hyödyntää pienryhmätiloja tai voi antaa tehtäviä, joita tehdä ruuduttomasti. Etenkin erilaiset pohdintatehtävien tai luovuutta vaativien tehtävien ajaksi voi siirtää katseet pois tietokoneiden näytöiltä.

Oppimiskokonaisuuksissa voi hyödyntää sähköisiä alustoja, kuten seppo.io. Seppo.ioon on jo tehty esimerkiksi Liedon seurakuntatalon ympäristöön sijoittuva käskyrata, mutta alustalle on myös mahdollista tehdä paikasta riippumattomia ratoja, joita jokainen voi suorittaa kotonaan.

Muita toimintamalleja ovat esimerkiksi lyhytelokuvat, erilaiset piirtämistehtävät ja muovailu. Riparikassiin voi pakata mukaan ilmakeivuvaa massaa tai muovailuvahaa ja hyödyntää niitä. (Toimii hyvin esimerkiksi luomiskertomusta käsitellessä!) Liikkeen kautta oppivia on hyvä muistaa esimerkiksi liikkuvien hartauksien ja Isä meidän -rukouksen avulla.

Tämän linkin takaa löytyy todella paljon materiaalia etätoteutuksiin:

<https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/kasvatus/rippikoulu/etaopetuksen-materiaalia>

Päivähaasteet

Päivähaasteet ovat etänä eräänlainen korvike leiriolympialaisille. Riparikassiin voi pakata jokaiselle nuorelle esimerkiksi pingispallon, jolla tehtäviä voi suorittaa. Haasteet voi keksiä myös sen mukaan, mitä jokaiselta voisi löytyä kotoa tai muuten riparikassista. Näissä voi hyödyntää esimerkiksi Raamattua (etsi Raamatusta jae) tai kyniä (tasapainoile kynää pääsi päällä). Kannattaa kuitenkin valita tehtävät siten, että hieman hidas nettiyhteys ei vaikuta haasteen suorittamiseen. Esimerkiksi Teamsin chat-kenttään saattaa ilmestyä viestit eri järjestyksessä eri osallistujille, jos viestejä tulee paljon kerrallaan.

Päivähaasteita suunnitellessa kannattaa myös huomioida ajankäyttö. Jos kaikki tekevät kaikki haasteet, voi lyhyetkin tehtävät kestävät kauan. Yksi toimintamalli on se, että jokaisesta ryhmästä yksi valitaan suorittamaan tehtävää ja seuraavana päivänä valitaan uusi edustaja. Tässä tulee kuitenkin ohjeistaa isosia olemaan tarkkana, jotta jokainen pääsee tasapuolisesti osallistumaan.

Ruokaileminen

Yhteiset kahvihetket

Kahvihetket kannattaa viettää yhdessä. Niiden aikana voi keskustella vapaasti ja olla rennommin. Kannattaa kuitenkin muistaa se, että keskustelu on yksi ja suuri sellainen, pienemmissä ryhmissä puhuminen on vaikeaa. Kahvihetken aikana kuitenkin ollaan yhdessä vapaammin ja sekin on tärkeää yhteisöllisyyden ja riparielämyksen tarjoamisessa.

Happihyppelyt

Happihyppelyllä tarkoitetaan lounaan aikana tapahtuvaa ulkoilua. Lounas syödään itsenäisesti ja levätään ruudun äärellä istumisesta. Rippikoululaisia kannattaakin muistuttaa silmien levosta. Lounaan ajaksi annetaan jonkinlainen happihyppely-tehtävä. Tehtävän suoritus kuvataan ja lähetetään isoselle tai työntekijälle. Tehtävät voi olla esimerkiksi etsiä ulkoa jotain esineitä tai ilmiöitä. Näillä tehtävillä kannustetaan rippikoululaisia ulkoilemaan riparipäivän aikana.

Raamikset

Raamiksia vietetään pienryhmissä hyvinkin perinteiseen tapaan. Jokainen ryhmä käsittelee päivän aiheen yhdessä ryhmänsä isosen kanssa omassa pienryhmätilassaan Teamsissa. Huolellinen esiraamistelu on tärkeää myös etänä, mutta etätyöskentelyssä kannattaa hyödyntää myös sitä mahdollisuutta, että tiukkojen kysymysten kohdalla on helppoa ja nopeaa saada työntekijä paikalle apuun. Etäraamistelussa kannattaa kannustaa kameroiden pitämiseen auki, samoin kuin muutenkin etäriparin aikana. Toisille nuorille kameran päällä pitäminen tuntuu helpommalta pienessä porukassa. Isosen johdolla raamisryhmästä on hyvä luoda turvallinen ympäristö, jossa jokaisella on hyvä olla.

Jumalanpalvelukset ja hartaudet

Leirijumiksia on mahdollista viettää tiettyyn pisteeseen asti hyvinkin perinteisin tavoin. Ryhmät voivat valmistella saarnaa ja valita musiikkia, sekä osallistua lukutehtäviin. Sama pätee myös hartauksiin. Etäyhteydet kuitenkin mahdollistavat myös monipuolisemmin jumalanpalveluselämään osallistumisen. Esimerkiksi monet seurakunnat lähettävät jumalanpalvelustaan livenä streamina. Jumalanpalvelukseen voi siis osallistua ympäri maata ja maailmaa.

Nuorten kanssa on hyvä kuitenkin käydä läpi hieman sitä, kuinka he voivat osallistua jumalanpalvelukseen. Koska jumalanpalveluksessa ei olla fyysisesti yhdessä, voi olla hankala huomioida sitä, että tietääkö nuoret mitä milloinkin tapahtuu ja mitä heidän kuuluisi tehdä.

Musiikkihetket

Nettisivulta Hengenveto.fi löytyy kattavasti kristillistä musiikkia jokaiseen rippikoulun aiheeseen ja moneen muuhun. Sitä kautta on helppo tutustuttaa nuorille kristillistä musiikkia. Parhaiten nettisivua voi hyödyntää antamalla vastuuta isosille. Heillä on parhain käsitys siitä, millaiset musiikkigenret ovat parhaillaan muodissa ja nuorten soittolistoilla.

Virsikirjan löytää osoitteesta virsikirja.fi. Sieltä löytyy myös todella moneen virteen säestystä tai laulettuja säkeistöjä. Punaiseen veisukirjaan löytyy karaokeversioita YouTubea ja DVD-muodossa. Yksi musiikkitehtävä voi myös olla esimerkiksi sellainen, jossa kuunnellaan nuorten toivomia musiikkeja. Nuorilta voi pyytää esimerkiksi biisejä, jotka kuvastavat heidän omaa uskoaan.

Yhdessä soitettu ja laulettu musiikki on tärkeää. Vaikka teknisesti saattaa hieman pätkiä, niin Teamsissa voi myös laulaa jakamalla sanat esimerkiksi keskusteluun ja soittamalla videon kautta isosten ja kanttorin kesken. Laulujen sanat on myös voitu tulostaa valmiiksi nuorille riparipussiin. Teams myös mahdollistaa sen, että jokainen voi laulaa yksinään mikki suljettuna, eikä nuoren tarvitse jännittää niin paljoa sitä, että joku muu voisi kuulla.

Muistakaa myös valita musiikit konfirmaatioon yhdessä!

Ulkoläksyt

Ulkoläksyjen suorituksen voi toteuttaa monella tavalla. Yksi tapa on pyytää videosuoritusta, jossa kuvakulma todistaa rehellisen suorituksen. Esimerkiksi peilinkautta tai tarpeeksi kaukaa kuvattu. Näitä on kuitenkin todella mahdoton valvoa ja nuoret keksivät varmasti keinoja kiertää tätä systeemiä.

Toinen tapa on pyytää nuoria valmistautumaan siihen, että ulkoläksyt suoritetaan kahdenkeskisissä tapaamisissa. Silloin kuitenkin nuoren tulisi suorittaa kaikki ulkoläksyt kerralla ja paine muistaa niin paljoa ulkoa on suuri.

Oikeaa tapaa valitessa kannattaa pohtia omaa ryhmää ja sitä, mikä toimisi oman ryhmän kohdalla parhaiten. Tässä on myös hyvä antaa nuorten vaikuttaa itse siihen miten he haluavat ulkoläksyt suorittaa.

Kohtaaminen

Jonkinlainen tapaaminen olisi hyvä järjestää. Riparikassit haetaan nopealla aikavälillä, eikä siinä välttämättä ole aikaa jutella nuorten tai heidän perheiden kanssa kovinkaan paljoa. Yksi mahdollisuus on varata jokaiselle perheelle oma aika rippikoulun intensiivijakson ja konfirmaation välille. Siinä on hyvä mahdollisuus tutustua perheeseen, kysellä palautetta etäriparin sujumisesta ja olla aidosti läsnä perheelle. Myös nuorelle on tärkeää kohdata rippikoulun aikuiset työntekijät, jotta tullaan tutuksi ja seurakuntaelämään linkittyä paremmin.